

**obecné otázky historiografie a dějepisu**

1. Barša, Pavel: „Orientálcova vzpoura. Edward Said a vznik postkoloniálních studií“ (téma: Arabové na rozcestí), 3/2004, s. 23–25.
2. Čornej, Petr: „Spojité nádoby. Výuka dějepisu na základních, středních a vysokých školách“ (téma: Dějepis ve škole), 5/2004, s. 3–7.
3. Dohnal, Robert: „Vyprávět příběhy. Jaké učebnice dějepisu potřebujeme?“ (téma: Dějepis ve škole), 5/2004, s. 8–11.
4. Gojda, Martin: „Lety do minulosti. Historie české krajiny ve světle leteckého průzkumu“, 6/2004, s. 23–26.
5. Jančář, Josef: „Dokonalost prostého života. Lidová kultura, folklor a folklorismus“, 6/2004, s. 27–31.
6. Kouřilová, Iveta: „Prolomit ticho. Televize al-Džazíra, mladý emír z Kataru a mediální revoluce v arabském světě“ (téma: Arabové na rozcestí), 3/2004, s. 12–14.
7. Kováč, Dušan: „Cizí nechceme, své si nedáme vzít. Národní příběhy střední Evropy“, 5/2004, s. 44–47.
8. Lemberg, Hans: „Menšiny – příčina konfliktů“, 3/2004, s. 38–41.
9. Macháček, Štěpán: „Proměny arabského manželství. Muslimská žena a rodina mezi tradicí a modernitou“ (téma: Arabové na rozcestí), 3/2004, s. 19–22.
10. Matějka, Ondřej: „Oblíbený nepřítel. Francouzský antiamerikanismus ve 20. století“, 2/2004, s. 33–37.
11. Sádlo, Jiří – Hájek, Pavel: „Česká barokní krajina: co to vlastně je? I. Kulturněantropologická východiska odpovědi“, 3/2004, s. 29–33.
12. Sádlo, Jiří – Hájek, Pavel: „Česká barokní krajina: co to vlastně je? II. Jevy, procesy, interpretace“, 4/2004, s. 45–49.
13. Vlnas, Vít: „Byl pohřben národ drahý... Bílá hora očima starých dějepisců“ (téma: Dějepis ve škole), 5/2004, s. 12–14.

**středověk**

14. Charvátová, Kateřina: „Hovory mlčky. Znaková řeč v benediktinských a cisterciáckých klášterech“, 1/2004, s. 41–44.
15. Klápště, Jan: „Zpráva o středověké kolonizaci pod Sovími horami“, 3/2004, s. 42–45.
16. Nodl, Martin: „Člověk stárne, čas utíká. Vnímání věku a stáří ve středověku“ (téma: Středověk kolem nás), 2/2004, s. 8–11.
17. Rychterová, Pavlína: „Saraceni a machometáni. Vnímání islámu a Arabů ve středověké Evropě“ (téma: Arabové na rozcestí), 3/2004, s. 15–18.
18. Soukup, Pavel: „Exotika v kodexu opata Jarlocha. Historie o křížové výpravě císaře Fridricha I.“, 4/2004, s. 36–39.

19. Černý, Karel: „Klementinské pilulky. Apatiky jezuitských kolejí a jejich spor s pražskými lékárníky“ (téma: Zdraví a nemoc), 1/2004, s. 12–14.
20. Divišová, Bohdana: „Dobré rady pro zdraví. Lékařská konsilia rudolfínské doby“ (téma: Zdraví a nemoc), 1/2004, s. 15–18.
21. Kučera, Jan P.: „Nad dopisy Alžběty Karoliny Falcké“, 6/2004, s. 32–35.
22. Loewenstein, Bedřich: „Urychlené osvědčení. Francie v předvečer Velké revoluce“, 5/2004, s. 32–35.
23. Schulze Wessel, Martin: „Souvěrci za hranicemi. Náboženská intolerance, transterritoriální komunikace a politická geografie středovýchodní Evropy v 18. století“ (téma: Na východ od Německa), 6/2004, s. 7–11.
24. Tinková, Daniela: „Věčně nemocná žena. Žena a mateřství v lékařském myšlení na prahu moderní doby“ (téma: Zdraví a nemoc), 1/2004, s. 7–11.
25. Vykoukal, Jiří: „Mniši, mecenáši a knihkupci. Zrod moderních institucí polské kultury“, 4/2004, s. 40–44.

**novověk (do druhé světové války)**

26. Hanuš, Jiří: „Tradice v kostižerném čase. Středověký kníže v sekularizovaných Čechách“ (téma: Středověk kolem nás), 2/2004, s. 3–7.
27. Jaworski, Rudolf: „Mezi politikou a trivialitou. Sudetoněmecké grenzlandomány, 1918–1938“, 1/2004, s. 27–31.
28. Jaworski, Rudolf: „Značkování pozic. Národní mýty a symboly na pohlednicích z českých zemí kolem roku 1900“ (téma: Na východ od Německa), 6/2004, s. 3–6.
29. Maršálek, Zdenko: „Úspěch, nebo katastrofa? Varšavské povstání 1944“, 5/2004, s. 27–31.
30. Němec, Mirek: „Domácí dějiny. Dějepis na německých středních školách v meziválečném Československu“ (téma: Na východ od Německa), 6/2004, s. 15–19.
31. Olšáková, Doubravka: „Jsou ti historikové blázní? Asterix a vlastenecká tabu francouzských republikánských dějin 19. století“ (téma: Dějepis ve škole), 5/2004, s. 20–23.
32. Sušová, Veronika: „Vzbudit věrnost a oddanost. Dějepis jako nástroj politické socializace v Rakousku-Uhersku a Rusku druhé poloviny 19. století“ (téma: Dějepis ve škole), 5/2004, s. 15–19.

**nejnovější dějiny**

33. Bilčík, Vladimír: „Počítání do dvaceti pěti. Jak se rozšiřovala dnešní Evropská unie“, 5/2004, s. 39–43.

34. Brennerová, Christiane: „Mezi tradicí a revolucí. Kontinuita a změny v myšlení Edwarda Beneše po druhé světové válce“, 6/2004, s. 40–44.
35. Dufek, Jiří: „Příběh Škody Favorit. Osudy automobilové výroby v socialistickém Československu“ (téma: Gustáv Husák a jeho doba), 4/2004, s. 12–16.
36. Ellinger, Jiří: „Století pana X. Osudy diplomata a historika George F. Kennana“, 1/2004, s. 36–40.
37. Kabele, Jiří: „Záhadný úspěch socialistického Filipova. Život města v pozdním reálném socialismu“ (téma: Gustáv Husák a jeho doba), 4/2004, s. 17–21.
38. Kepel, Gilles: „Od antikomunismu k terorismu. Vznik a vývoj mezinárodních brigád džihádu“ (téma: Arabové na rozcestí), 3/2004, s. 3–11.
39. Klíma, Jan: „Nevadnoucí karafiáty. Před třiceti lety zvítězila v Portugalsku revoluce“, 2/2004, s. 24–29.
40. Labisch, Alfons: „Na co lidé skutečně umírají. Skandalizované nemoci a opravdoví zabijáci pohledem tisku a veřejnosti“ (téma: Zdraví a nemoc), 1/2004, s. 3–6.
41. Le Goff, Jacques: „Republikánská monarchie. Královské ceremoniály francouzských prezidentů“ (téma: Středověk kolem nás), 2/2004, s. 12–16.
42. Pažout, Jaroslav: „Špatně utajený proces. Proces s VONS a jeho ohlas ve světě“, 6/2004, s. 36–39.
43. Pehr, Michal: „Velmi slušná kampaň. Volby 1946 v heslech, karikaturách a obrazech“, 2/2004, s. 30–32.
44. Suk, Jiří: „Vidím vám všem až do žaludku. Sesazování Gustáva Husáka v roce 1987“ (téma: Gustáv Husák a jeho doba), 4/2004, s. 22–27.
45. Svobodný, Petr: „Zdraví lidu – základ budování. Socialistické zdravotnictví jako téma komunistické propagandy let 1945–1952“ (téma: Zdraví a nemoc), 1/2004, s. 9–23.
46. Tůma, Oldřich: „Husákův domeček z karet. V historii východního bloku byla normalizace docela všední příhodou“ (téma: Gustáv Husák a jeho doba), 4/2004, s. 1–6.

**umění**

47. Dobalová, Sylva: „Karel Škréta, jezuité a meditace nad utrpením Ježíše Krista“, 4/2004, s. 31–35.
48. Dobrinčicová, Jaroslava: „Neznámé návrhy na pomník a náhrobek Antonína Dvořáka“, 3/2004, s. 34–37.
49. Dollinger, Heinz: „Labská romantika. Úvahy nad obrazem Ludwiga Richtera »Přívoz přes Labe pod Střekovem«“ (téma: Na východ od Německa), 6/2004, s. 12–14.



50. Hlobil, Ivo: „Tajemná souvislost dvou živlů. Vídeňská škola v počátcích moderního hodnocení českého gotického umění“ (téma: Středověk kolem nás), 2/2004, s. 17–20.
51. Lukeš, Zdeněk: „Splátka dluhu II. Architekt Rudolf Wels a projektant Leopold Dörfler“, 1/2004, s. 32–35.
52. Lukeš, Zdeněk: „Splátka dluhu III. Pražští architekti Ernst Mühlinstein a Victor Fürth“, 5/2004, s. 36–38.

## SHAKESPEAROVY HISTORIE

53. Lukeš, Milan: „Alžbětinský zájem o dějiny. Shakespearovy historie I“, 1/2004, s. 24–25.
54. Lukeš, Milan: „Dva odbojní králové“, 2/2004, s. 22–23.
55. Lukeš, Milan: „Panorama Anglie. Shakespearovy historie VI“, 1/2004, s. 20–21.
56. Lukeš, Milan: „Panovníci jako hrdinové. Shakespearovy historie III“, 3/2004, s. 26–27.
57. Lukeš, Milan: „Počátek konce. Shakespearovy historie V“, 5/2004, s. 24–25.
58. Lukeš, Milan: „Zloduch nejmilejší. Shakespearovy historie IV“, 4/2004, s. 28–29.

## DĚJINY A VĚCI

59. Hadravová, Alena: „Astroláby v českých sbírkách“, 1/2004, s. 26.
60. Heyrovský, Michael: „První polarograf“, 6/2004, s. 22.
61. Hlaváčková, Ludmila: „Mikroskopy J. E. Purkyně“, 4/2004, s. 30.
62. Šolc, Martin: „Astronomické hodiny Jana Kleina“, 3/2004, s. 28.
63. Šolc, Martin: „Pražské »tychonské« sextanty“, 2/2004, s. 21.
64. Těšínská, Emílie: „Běhounkův elektrometr“, 5/2004, s. 26.

## ZAPADLÍ VLASTENCI

65. Cuhrová, Libuše: „Smíření pilotů v Krušných horách. Letecko-historická skupina Kovářská“, 5/2004, s. 48–49.
66. Dobeš, Jan: „Lidská ruka ničí, lidská ruka obnovuje. Občanské sdružení Pomozme si sami“, 6/2004, s. 48–49.
67. Dobeš, Jan: „Probouzející se půlnoční království. Čtyřletá bilance sdružení TUŽ se, Broumovsko“, 1/2004, s. 48–49.
68. Dobeš, Jan: „Renesance, loupežník a hraniční dráty. Slavonická renesanční společnost“, 3/2004, s. 46–47.
69. Dobeš, Jan: „Víte, co dělal a jak žil váš pradědeček? Občanské sdružení Vlastenecký poutník“, 4/2004, s. 50–51.
70. Dobeš, Jan: „Zámek? Tady nějaký je? Lapis refugii, sdružení pro kolínský zámek“, 2/2004, s. 38–39.

## ROZHOVORY

71. „Mít pořádek jako v Československu. Roz-

- hovor s generálem Wojciechem Jaruzelským o Husákovi, 8. srpna 1968 a o kosmonautech“ (téma: Gustáv Husák a jeho doba), připravil Tomáš Zahradniček, 4/2004, s. 7–11.
72. „Naslouchat pramenům. Rozhovor s Carlo Ginzburgem o čtenářích historických knih a o výtvarném umění“, připravil Zdeněk Hojda, 6/2004, s. 45–47.
73. „Někdy musíte strašně přehánět. Rozhovor s Milošem Urbanem o psaní knih, krajině a politice“, připravil Antonín K. K. Kudláč, 2/2004, s. 41–44.
74. „Tři otázky pro Hanuše Jordana, dlouholetého učitele dějepisu na základní škole v pražských Nuslích“ (téma: Dějepis ve škole), (ivc), 5/2004, s. 6.
75. „Staré Rakousko na horní Mississipi“ (rozhovor s Gary B. Cohenem), Zdeněk Hojda – Jiří Pešek, 5/2004, s. 50–51.
76. „Školství má dva hlavní problémy – učitele a žáky. Rozhovor o škole a dějepisu s Veronikou Válkovou“, připravil Antonín K. K. Kudláč, 3/2004, s. 48–50.

## AKTUALITY, GLOSÝ, ZPRÁVY

### ankety

77. „O historickou knihu roku 2003“ (Anketa časopisu Dějiny a současnost, 1. část), 1/2004, s. 45–47.
78. „O historickou knihu roku 2003“ (Anketa časopisu Dějiny a současnost, 2. část), 2/2004, s. 45–47.
79. „Sláva vítězům: Dušan Třeštík a Massimo Montanari“, Eduard Burget (Tomáš Zahradniček, Martin Franc), 2/2004, s. 48–49.

### aktuality, zajímavosti, komentáře, zprávy

80. Bártová, Jindra: „Kárníková práce z pohledu dějin hudby“, 6/2004, s. 52.
81. Březinová, Helena: „Dánská diskuse o likvidacích udavačů za války“, 2/2004, s. 53–54.
82. Čornej, Petr: „Přesmyčky, doplňovačky a dějepis“, 3/2004, s. 51–52.
83. Eršil, Jaroslav: „Sto let vydávání vatikánských bohemik“, 6/2004, s. 50–51.
84. Gojda, Martin: „Archeologie a budování mýtu národních dějin“, 1/2004, s. 53–55.
85. Hlaváček, Petr: „Kopie ztracené kroniky nalezena v Německu“, 3/2004, s. 51.
86. Houfek, Václav: „Rok trpaslíka začíná v Ústí nad Labem“, 3/2004, s. 53.
87. Charvát, Petr: „Cesta za Zvonem svobody“, 1/2004, s. 55.
88. Charvátová, Kateřina: „Jak se čte v univerzitní knihovně ve Filadelfii“, 6/2004, s. 54.
89. Klimeš, Ivan: „Místopis českých ochotníků“, 2/2004, s. 52.
90. Kočík, René: „Encyklopedie Rusínů vyšla v Torontu“, 1/2004, s. 53.
91. Kopeček, Michal: „Střední Evropa Pavla Lukáče“, 5/2004, s. 52.
92. Křížová, Markéta: „Knihy pro děti: Zvesela do historie“, 1/2004, s. 51–52.

93. Maydl, Rudolf: „1984: okno a koš do každé rodiny“, 2/2004, s. 53.
94. Míšková, Alena: „Filmy a dějiny v Humpolci“, 1/2004, s. 52.
95. Němec, Mirek: „Benešovy dekrety z rakouské perspektivy“, 5/2004, s. 54–55.
96. Pešek, Jiří: „Obrazy z cesty středem Evropy z let 1536/37“, 6/2004, s. 51.
97. Pešek, Jiří: „Znemožní Putin výzkum dějin carské říše“, 4/2004, s. 54.
98. Pešek, Jiří – Bílek, Karol: „Soutěž pro mladé historiky o Cenu Josefa Pekaře“, 2/2004, s. 52.
99. Prah, Roman: „Hřbitov a pomník: pohřební kultura v Německu“, 6/2004, s. 53–54.
100. Urban, Jan: „Lex Beneš a naše dnešní otázka“, 3/2004, s. 52–53.
101. Válka, Josef: „Jak psát dějiny habsburské monarchie“, 2/2004, s. 50–51.
102. Zaoral, Roman: „Poklad středověkého zlatníka“, 5/2004, s. 50–51.

### knihy, o které se hovoří

103. Cuhra, Jaroslav: „Martin Malia, *Sovětská tragédie. Dějiny socialismu v Rusku v letech 1917–1991* (Argo, Praha 2004)“, 6/2004, s. 57.
104. Drápala, Milan: „Jiří Knapík: *Únor a kultura. Sovětizace české kultury 1948–1950* (Libri, Praha 2004)“, 4/2004, s. 57.
105. Pešek, Jiří: „Elzbieta Ettingerová, *Hannah Arendtová a Martin Heidegger* (Academia, Praha 2004)“, 5/2004, s. 57.
106. Smetana, Vít: „Detlef Brandes, *Exil v Londýně 1939–1943. Velká Británie a její spojení Československo, Polsko a Jugoslávie mezi Mnichovem a Teheránem* (Karolinum, Praha 2003)“, 2/2004, s. 57.
107. Šedivý, Ivan: „Niall Ferguson, *Nešťastná válka* (Dokořán, Praha 2004)“, 3/2004, s. 57.
108. Vykoukal, Jiří: „Norman Davies, *Polsko: Dějiny národa ve středu Evropy* (Prostor, Praha 2003)“, 1/2004, s. 57.

### diskuse, polemika

109. Herout, Jaroslav: „Medaile pro Jana Roháče a Prokopa Holého“, 5/2004, s. 55.
110. Maidl, Václav: „K překladu *Dějin vietnamské války*“, 6/2004, s. 52. [Ad V. Pilát, *DaS* 5/2003, s. 63]
111. „Několik dopisů k otázce úředního zjištění“ (Jindřich Dejmek, Vít Smetana, Ivan Šedivý), 3/2004, s. 54–55. [Ad: (vs) *DaS* 2/2004, s. 56.]
112. Potůčková, Barbora: „Mýtus šíleného pilota a spory o Enolu Gay“, 3/2004, s. 55. [Ad: Zapisník, *DaS* 1/2004, s. 64.]
113. Rybařík, Václav: „Ještě o náhrobku Antonína Dvořáka“, 5/2004, s. 53. [Ad: *DaS* 3/2004, s. 34–37.]
114. Řoutil, Michal: „Jaké jsou české sny o Rusku“, 4/2004, s. 52–53. [Ad: Zapisník *DaS* 2/2004.]



## **výročí a nekrology**

- 115. Hlaváček, Ivan: „Jaroslav Kadlec zemřel“, 6/2004, s. 50.
- 116. Lukáč, Pavol: „Lubomír Lipták zemřel“, 1/2004, s. 50–51.
- 117. Smetana, Vít: „Pavol Lukáč odešel...“, 2/2004, s. 54.

## **výstavy**

- 118. Lábová, Alena: „Andělův příběh české fotografie“, 2/2004, s. 40.
- 119. Novák, František: „Berggruenova sbírka moderního umění“, 4/2004, s. 54–55.
- 120. Ryantová, Marie: „Píseň o Nibelunzích a její svět“, 4/2004, s. 52–53.

## **(d)asův) kapsář**

- 121. 1/2004, s. 56; 2/2004, s. 56; 4/2004, s. 56; 5/2004, s. 56.

## **čítárna**

- 122. 2/2004, s. 55; 3/2004, s. 56; 6/2004, s. 56.

## **zápisník**

- 123. Dušan Třeštík, 1/2004, s. 64; Dušan Třeštík, 2/2004, s. 64; Josef Válka, 3/2004, s. 64; Josef Válka, 4/2004, s. 64; Dušan Třeštík, 5/2004, s. 64; Josef Válka, 6/2004, s. 64.

## **editorial**

- 124. Cuhra, Jaroslav: „Gustáv Husák a jeho doba“, 4/2004, s. 1.
- 125. Komárek, Stanislav: „Dějepis ve škole“, 5/2004, s. 1.
- 126. Komárek, Stanislav: „Zdraví a nemoc“, 1/2004, s. 1.
- 127. Wihoda, Martin: „Středověk kolem nás“, 2/2004, s. 1.
- 128. Zahradníček, Tomáš: „Arabové na rozcestí“, 3/2004, s. 1.
- 129. Zahradníček, Tomáš: „Na východ od Německa“, 6/2004, s. 1.